

Dokument nr. 14

(2008–2009)

Årsrapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon til Den vesteuropeiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling

Årsrapport fra Stortingets delegasjon til Den vesteuropeiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling for 2008

Til Stortinget

INNLEDNING

Stortingets delegasjon til Den vesteuropeiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling for valgperioden 2005-2009 består av følgende representanter:

Medlemmer

Odd Einar Dørum (V), leder
Hallgeir H. Langeland (SV), nestleder
Gerd Janne Kristoffersen (A)
Henning Skumsvoll (FrP)
Kari Lise Holmberg (H)

Personlige varamedlemmer

Trygve Slagsvold Vedum (Sp)
Eirin Kristin Sund (A)
Truls Wickholm (A)
Christian Tybring-Gjedde (FrP)
Laila Dāvøy (KrF)

Komitevervene er fordelt som følger:

Komité

Presidentkomiteen
Styringskomiteen
Politisk komité
Budsjettkomiteen
Forsvarskomiteen
Teknologikomiteen
PR-komiteen

Medlem

Odd Einar Dørum
Odd Einar Dørum
Odd Einar Dørum
Henning Skumsvoll
Henning Skumsvoll
Gerd Janne Kristoffersen
Kari Lise Holmberg
Hallgeir H. Langeland
Hallgeir H. Langeland

GENERELT

Den vesteuropeiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling ble opprettet i 1954 og består av 115 faste representanter fra de ti medlemslandene (Belgia, Frankrike, Tyskland, Hellas, Italia, Luxembourg, Nederland, Portugal, Spania og Storbritannia). I til-

legg m ter de ti tilknyttede medlemslandene (Bulgaria, Den tsjekkiske republikk, Estland, Latvia, Litauen, Romania, Slovakia, Slovenia, Polen og Ungarn), representanter for de tre assosierte medlemmene (Island, Norge og Tyrkia), observat rlandene (Danmark, Finland, Irland, Sverige og Østerrike), samt andre observatører og inviterte gjester.

Forsamlingens hovedoppgave er å følge opp EUs sikkerhets- og forsvarspolitik (ESDP), og den kalles derfor også Den europeiske sikkerhets- og forsvarsforsamlingen (European Security and Defence Assembly – ESDA). Den utarbeider rapporter og vedtar anbefalinger og uttalelser om forsvars- og sikkerhetspolitiske spørsmål som oversendes VEUs permanente Råd (regjeringssiden). Rådets oppgaver ivaretas *de facto* av EUs sikkerhetspolitiske komité (PSC). Forsamlingen er også et formelt bindeledd til NATO.

Forsamlingen møtes til sesjoner to ganger årlig i Paris. Den ledes av Presidentkomiteen, som møtes jevnlig. I tillegg finnes følgende faste fagkomiteer: Politisk komité, Forsvarskomiteen, Teknologikomiteen, PR-komiteen, Budsjett- og administrasjonskomiteen og Komiteen for prosedyrespørsmål.

Som assosierte medlemmer deltar de fem norske representantene fullt ut under de to årlige sesjonene og i komitémøtene, men har ikke stemmerett i plenum. De oppnevnte varamedlemmene deltar bare i hovedsesjonene og kan ikke tre inn i fagkomiteene i de faste medlemmenes fravær.

HOVEDSPØRSMÅL

Sentrale problemstillinger i 2008 var videreutviklingen av den europeiske sikkerhetsstrategien, utviklingen på Balkan, EUs militæroperasjoner samt ulike aspekter ved russisk forsvars- og sikkerhetspolitikk. Med hensyn til førstnevnte oppfordret forsamlingen EU til særlig å vektlegge hensynet til folkelig oppslutning, effektiv og smartere bruk av budsjetter, og evnen til hurtig krisehåndtering. Når det gjaldt militæroperasjonene falt høstsessjonen sammen med 10-årsjubileet for den fransk-britiske St. Malo-erklæringen, og utviklingen av den felles sikkerhets- og forsvarspolitikken (ESDP) siden den gang dannet et perspektivrikt bakteppe. Forsamlingen ga sin fulle støtte til EUs videre satsing på så vel militære som sivile operasjoner innen rammen av ESDP. Den vektla spesielt behovet for å følge rettsstatens prinsipper i enhver operasjon, og den var opptatt av å utvikle bedre og mer effektive planleggingsstrukturer og prosedyrer. Forsamlingen la særlig vekt på å sikre løpende finansiering ikke minst av operasjoner i Afrika. Den erkjente i denne sammenheng at det var nødvendig å styrke samarbeidet mellom de nasjonale parlamentene i arbeidet med fremtidige operasjoner. Deployeringsevne, mobilitet, logistikk og interoperabilitet var for øvrig sentrale stikkord i den bredere diskusjonen om ESDP.

Forholdet til Russland og situasjonen i Georgia sto høyt på dagsorden i etterkant av den russisk-georgiske konflikten i august, og dette var også et hovedanliggende under høstsessjonen i Paris i desember. I

sine konklusjoner oppfordret blant annet parlamentarikersamlingen begge parter til å gjøre alt for å finne varige løsninger, og å legge til rette for at EUs observatører (EUMM) fikk utført sitt mandat. Den understreket videre at både NATO og EU måtte bibeholde dialogen med Russland samtidig som det ble stilt klare krav overfor russerne. EU måtte videreutvikle sitt østlige partnerskap også med sikte på økt stabilitet i Kaukasus, og arbeide videre i samarbeid med NATO, OSSE, Russland og USA om en fornyet sikkerhetsarkitektur i Europa forankret i eksisterende rammeverk. Endelig ble behovet for utviklingen av en koherent europeisk energipolitikk understreket.

Et annet tema på høstsessjonen var såkalt "Cyber Warfare". Forsamlingens rapportør konkluderte med en oppfordring til det Europeiske forsvarsbyrået (EDA) om, innen rammen av ESDP, å utvikle et "Cyber Defence"-konsept og å støtte NATOs arbeid med å opprette et "Cyber Defence Center" i Tallinn. Forsamlingen oppfordret EU til å forsere arbeidet med å harmonisere lovverk og praksis som berører Internett og bruk av dette, samt bidra til å utvikle adekvate lagrings- og støttesystemer for å begrense skadevirkningene ved angrep.

Fra norsk side ble det gitt honnør til den estiske innsatsen på feltet. Med referanse til norske erfaringer og langsiktige satsing, foreslo delegasjonsleder Dørum at forsamlingen innhentet ytterligere informasjon om arbeidet de enkelte medlemsland og assosierte medlemmer har gjort for å møte denne trusselen.

Under vårsessjonens debatt om den politiske utviklingen i Pakistan og Afghanistan holdt stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg et innlegg om internt fordrevnes situasjon i regionen samt ringvirkningene dette har for flyktningstrømmer til og integrering i Europa.

NORSK PROFILERING AV NORDOMRÅDENE

Norge er assosiert medlem av VEU PA, men den norske delegasjonen er tross dette aktiv på møter og under sesjoner. Delegasjonsleder Odd Einar Dørum var i 2008 medrapportør til rapporten "Europe's Northern Security Dimension". Arbeidet med rapporten var en videreføring av Dørums forrige rapport (2007), også den om nordområdene. Årets rapport hadde et bredere anslag og blant temaene var klimadringenes mulige effekt på geopolitikken i nord, spørsmålet om rettslig rammeverk for Arktis (UNCLOS) og uavklarte grenseområder, nye transportruter og fremtidig økonomisk utvikling i regionen. Forsvars- og sikkerhetspolitiske perspektiver sett fra de enkelte hovedsteder, og ikke minst EUs

interesser i nord og fremtidige rolle, var også sentrale elementer.

I forbindelse med fremleggingen av rapporten under høstsesjonen holdt statssekretær i Utenriksdepartementet, Elisabeth Walaas, en presentasjon av norsk politikk i nordområdene med spesiell vekt på samarbeidet i Arktisk Råd.

Fremleggelsen av rapporten og Walaas' innlegg ble etterfulgt av en bred plenumsdebatt som viste at interessen for nordområdene og Arktis var økende

blant europeiske parlamentarikere. Problemstillingene fant klangbunn også blant representanter fra land som tradisjonelt ikke involverer seg i nordområdespørsmål. Vektleggingen av nordområdene og Arktis som den norske delegasjonen gjennom aktiv deltakelse og to frittstående rapporter (2007 og 2008) hadde bidratt til, ble fra flere hold sett i sammenheng med EUs økende interesse for de samme spørsmålene.

Oslo, den 5. februar 2009

Odd Einar Dørum

delegasjonsleder

